

SOLKIGT I FOLKHEMMET

DET håller på att växa fram en storm mot våldsmentaliteten i seriemagasinen, en otvivelaktig fara för ungdom i brytningsåren. Man kunde tycka att detta jättelika ockrande på omogen smak utan vidare skulle inses av alla och envar, men liksom så ofta annars, där ett starkt profitintresse står bakom, finner trafiken försvarsadvokater, som ävlas att söka bortförklara och bagatellisera. Företeelsen är ju ingalunda enbart svensk; fastmera rör det sig här i allra största utsträckning om importgods. Men det kan frågas, om motståndet mot en välmotiverad utrensning tar sig så öppna uttryck som hos oss och anlägger ett sådant sken av legitimitet. Det var inte fullt på samma sätt, när det nyss var fråga om en på flera sätt jämförlig mindervärdig företeelse, nämligen den oroväckande översvämningen av pornografiska alster. Återhållsamheten föreföll då större. Vilket inte hindrar, att den uppnådda effekten, trots pressuttalanden, opinionsmöten och riksdagsdebatter tyvärr, blev bra nog liten. Snarare har situationen på området stadigt förvärrats — med påföljd att Sverige i detta nu åtnjuter ett tvivelaktigt anseende som föregångsland i fråga om detta osnygga geschäft.

Så snart man släpper den nyttiga och nödvändiga regel för mänsklig samlevnad, som våra förfäder kallade blygsel, ligger ett sådant geschäftsintresse på lur och fordrar sitt lystmäte. Lika säkert som att det uppstår ringar på ytan, när det kastas en sten i vattnet, lika säkert är att affekterna påverkas genom torgförandet av driftlivets intimiteter. Reklamkonsten känner numera också fullt ut värdet av »sex-appeal». En undersökning härom året genom den celebre doktor Gallups institut gav till resultat, att bland tio dragande egenskaper hos en lyckad annons damerna satte denna i första och herrarna i andra rummet. Kinseyrapporten nummer två fick i vårt land en enorm publicitet, och hur man än ställer sig till det berättigade med en dylik rundfråga, står det väl klart för alla iakttagare, att sensationsmakeriet hade en särdeles kraftig betoning av försäljningsintresse. Grönköpings Veckoblad skyndade sig att utge ett »sex-

och nöjesnummer», som belyste den mera sorglustiga sidan av saken. Den hade också en rent allvarlig.

Vad som har skett hos oss är emellertid framför allt, att de för »tukt och sedlighet» i lagens ursprungliga mening komplett likgiltiga tryckalstren, vanligen formen av s. k. tidskrifter, lyckats bli åtminstone tillfälligt erkända som en legitim litteraturgren i åtnjutande av alla det fria ordets förmåner med hänsyn till spridning och distribution. De representera en hel reptilartad fauna, som ständigt växer, ett säkert bevis för att trafiken är lönande, och uppträda i olika varianter. De staplas upp i tobaksaffärer och tidningsstånd. Man finner dem på skärgårdsöar och i lappmarksbyar. Deras löpsedlar — på sina håll lika talrika som dagspressens — tävla oavbrutet med varandra om »Sveriges sexigaste sidor» eller »raffigaste reportage». På flera av Stockholms centrala platser har detta tagit former, som slå besökande utländska turister med häpnad. Vi ha här att skaffa med en hel inhemsk industri, som avsätter sina produkter också till grannländerna, vilket knappast gör saken bättre. Det gemensamma programmet är att förkunna, inlära och popularisera en libertinsk livsföring med allt vad därtill hör av lögnväsen och inte minst simpelt kvinnoförakt. Den gamla katekesens ord om »ögonens begärelse, köttets begärelse och ett högfärdigt leverne» kan knappast finna en mer kompakt illustration. Och det gäller som sagt en massföreteelse, ett *neddragande* proselytmakeri i största skala, som utan tvivel ger en bidragande förklaring — i ännu högre grad än »serieeländet» — till åtskilliga oroande drag i den nutida svenska ungdomsvärlden.

Kom nu inte och påstå, att »så är det överallt». Folk som sett sig omkring i världen kan på det bestämdaste vittna om motsatsen. Lika litet går det att skylla på tidningskolportörer och tobakshandlare; där finns visst mindre samvetsömma element, men den stora hyggliga majoriteten har sitt svar till reds: »Vad skall man göra? Det är Pressbyrån som skickar på oss det här!» Svenska folket står förstelnat, liksom hönan inför kritstrecket, i skräck för den magiska tryckfrihetslagen, men har för närvarande allvarligt börjat undra, också i de radikala leden, om vi inte till slut ha fått på halsen »för mycket sex».

En åsna lastad med guld kliver över hur höga murar som helst, hette det en gång. Det är nog till sist där som skon klämmer. Varför inte mera än hittills rikta strålkastaren mot de ljusskygga profitörerna och låta ljuset falla över alla skrymslen i deras vidsträckta och inbringande hantering, så att man får veta med *vilka* man har

Solkigt i folkhemmet

att göra? På den vägen skulle till en början mycket kunna vinnas, utan tillgripande av andra metoder än de mest legitima. Det vore en arbetsuppgift för våra sociologer. Med sina nu uppnådda dimensioner är nämligen den pornografiska massproduktionen i folkhemmet ett socialt fenomen, som oavsett de uppenbara men mindre lättåtkomliga skadeverkningarna påkallar ett kallt statistiskt klarläggande med hänsyn till dess rötter och ursprung. En sådan välbehövlig fixering av försumpningens yttre topografi kan bli den lämpliga inledningen till vidare åtgärder. Man har länge talat om ungdomsvård. Man talar numera också om människovård — och låter samtidigt vanvårdens målmedvetna entreprenörer driva sitt ohejdade spel till skada både för folkhälsan och för landets goda namn och rykte.